

Spis treści

Wstęp.....	9
Słowniczek	10
Skróty nawigacyjne.....	11
Skorowidz	13
Zbiór orzecznictwa.....	21
Czas i miejsce zawarcia umowy	23
Wyrok SN z dnia 15 czerwca 2010 r. (II CSK 27/10)	25
Wyrok SN z dnia 15 kwietnia 2004 r. (IV CK 236/03)	27
Wyrok WSA w Krakowie z dnia 1 sierpnia 2019 r. (I SA/Kr 567/19)	29
Komparycja umowy.....	33
Uchwała 7 sędziów SN z dnia 21 grudnia 2007 r. (III CZP 65/07).....	35
Uchwała 7 sędziów SN z dnia 14 września 2007 r. (III CZP 31/07).....	38
Uchwała SN z dnia 24 stycznia 2020 r. (III CZP 52/19).....	40
Uchwała SN z dnia 30 stycznia 2019 r. (III CZP 71/18).....	43
Uchwała SN z dnia 19 grudnia 2008 r. (III CZP 122/08).....	45
Uchwała SN z dnia 30 maja 2008 r. (III CZP 43/08)	51
Uchwała SN z dnia 23 sierpnia 2006 r. (III CZP 68/06)	53
Uchwała SN z dnia 14 marca 2006 r. (III CZP 7/06)	55
Uchwała SN z dnia 3 października 2003 r. (III CZP 63/03).....	58
Uchwała SN z dnia 31 marca 1993 r. (III CZP 176/92)	61
Wyrok SN z dnia 27 marca 2025 r. (II CSKP 329/23)	63
Wyrok SN z dnia 17 maja 2018 r. (V CSK 508/17)	68
Wyrok SN z dnia 24 stycznia 2018 r. (III AUa 269/17)	70
Postanowienie SN z dnia 24 lipca 2013 r. (III CNP 1/13).....	71
Wyrok SN z dnia 14 grudnia 2012 r. (I CSK 234/12)	72
Wyrok SN z dnia 5 września 2012 r. (IV CSK 137/12).....	74
Wyrok SN z dnia 17 lutego 2011 r. (IV CZ 119/10).....	77
Wyrok SN z dnia 23 lipca 2009 r. (II PK 36/09)	79
Wyrok SN z dnia 17 kwietnia 2009 r. (III CSK 304/08).....	82
Wyrok SN z dnia 9 lutego 2007 r. (III CSK 311/06)	84
Postanowienie SN z dnia 10 sierpnia 2005 r. (I CK 194/05).....	85
Wyrok SN z dnia 4 sierpnia 2005 r. (III CK 640/04)	86
Postanowienie SN z dnia 20 kwietnia 2005 r. (V CK 819/04)	88
Wyrok SN z dnia 24 marca 2004 r. (IV CK 108/03)	90
Wyrok SN z dnia 27 lipca 2000 r. (IV CKN 87/00)	94
Wyrok SN z dnia 12 kwietnia 1973 r. (III CRN 77/73).....	95
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 5 lipca 2006 r. (I ACa 167/06).....	96
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 15 maja 1991 r. (I ACr 153/91).....	98
Essentialia negotii i zasady ich wykonywania	99
Swoboda umów	101
Wyrok SN z dnia 29 kwietnia 2003 r. (V CKN 310/01).....	101
Wyrok SN z dnia 29 listopada 2002 r. (IV CKN 1553/00).....	102

Warunek.....	104
Uchwała 7 sędziów SN z dnia 22 marca 2013 r. (III CZP 85/12)	104
Uchwała 7 sędziów SN z dnia 22 marca 2013 r. (III CZP 85/12)	104
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 28 lipca 2016 r. (I ACa 405/16).....	107
Cena	111
Wyrok SN z dnia 12 maja 2004 r. (III CK 37/03)	111
Wyrok SN z dnia 5 lutego 2002 r. (II CKN 726/00).....	112
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 11 maja 1991 r. (I ACr 137/91)	114
Wynagrodzenie	116
Uchwała 7 sędziów SN z dnia 29 września 2009 r. (III CZP 41/09).....	116
Wyrok SN z dnia 18 października 2017 r. (II CSK 237/17).....	118
Wyrok SN z dnia 26 października 2000 r. (II CKN 417/00)	120
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 17 lipca 2007 r. (I ACa 817/06)	121
Czynsz.....	123
Wyrok SN z dnia 14 grudnia 2011 r. (I CSK 122/11).....	123
Zaliczka	124
Wyrok SN z dnia 25 marca 2004 r. (II CK 116/03).....	124
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 17 kwietnia 2013 r. (I ACa 802/12).....	126
Przystąpienie do długu.....	128
Wyrok SN z dnia 5 września 2002 r. (II CKN 832/00)	128
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 18 lutego 2015 r. (VI ACa 637/14).....	130
Przejęcie długu.....	133
Wyrok SN z dnia 7 października 2011 r. (II CSK 3/11).....	133
Wyrok SN z dnia 19 września 2007 r. (II CSK 236/07).....	135
Umowa o świadczenie przez osobę trzecią	136
Wyrok SN z dnia 13 stycznia 2016 r. (II CSK 185/15)	136
Wyrok SN z dnia 12 lutego 2010 r. (I CSK 311/09).....	138
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 2 lutego 2018 r. (I ACa 1741/16).....	140
Przelew wierzytelności	144
Wyrok SN z dnia 11 stycznia 2017 r. (IV CKN 116/16)	144
Wyrok SN z dnia 26 czerwca 2015 r. (I CSK 642/14)	147
Wyrok SN z dnia 3 października 2014 r. (V CSK 620/13).....	150
Wyrok SN z dnia 3 października 2007 r. (IV CSK 160/07)	152
Wyrok SN z dnia 20 lipca 2005 r. (II CK 791/04).....	156
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 10 kwietnia 2019 r. (VII AGa 1183/18).....	158
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 24 czerwca 2008 r. (V ACa 215/08).....	161
Umowa przedwstępna	163
Wyrok SN z dnia 15 października 2009 r. (I CSK 84/09)	163
Wyrok SN z dnia 2 kwietnia 2004 r. (III CK 537/02)	166
Umowa pożyczki.....	168
Wyrok SN z dnia 25 stycznia 2023 r. (II NSNc 146/23)	168
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 21 marca 2018 r. (sygn. akt I ACa 994/17).....	174

Umowa o świadczenie na rzecz osoby trzeciej	176
Wyrok SN z dnia 14 października 2010 r. (III CSK 15/10)	176
Wyrok SN z dnia 7 maja 2003 r. (IV CKN 101/01)	178
Wyrok SN z dnia 5 lipca 2000 r. (I CKN 711/00)	180
Umowa dzierżawy.....	182
Wyrok SN z dnia 16 kwietnia 2003 r. (II CKN 6/01).....	182
Umowa o roboty budowlane	184
Wyrok SN z dnia 21 października 2016 r. (IV CSK 834/15)	184
Wyrok SN z dnia 12 października 2011 r. (II CSK 63/11)	187
Spółka cywilna	190
Wyrok SN z dnia 14 listopada 2012 r. (II CSK 182/12).....	190
Postanowienie SN z dnia 9 listopada 2006 r. (IV CSK 216/06).....	192
Umowa mieszana	194
Wyrok SN z dnia 20 lipca 2017 r. (IV CSK 556/16)	194
Wyrok SN z dnia 29 listopada 2006 r. (II CSK 267/06).....	197
Umowa gwarancji.....	199
Wyrok SN z dnia 9 listopada 2006 r. (IV CSK 208/06)	199
Przeniesienie własności nieruchomości	201
Postanowienie SN z dnia 10 stycznia 2008 r. (IV CSK 331/07)	201
Przeniesienie autorskich praw majątkowych	203
Wyrok SN z dnia 3 grudnia 2008 r. (V CNP 82/08)	203
Wyrok SN z dnia 23 września 2004 r. (III CK 400/03).....	205
Accidentalia negotii - postanowienia zabezpieczające.....	207
Odsetki.....	209
Wyrok SN z dnia 19 lutego 2025 r. (II NSNc 252/24)	209
Wyrok SN z dnia 1 grudnia 2010 r. (I CSK 28/10)	212
Wyrok SN z dnia 22 listopada 2006 r. (V CSK 299/06).....	214
Wyrok SN z dnia 10 października 2003 r. (II CK 120/02).....	215
Wyrok SN z dnia 22 maja 2003 r. (II CKN 134/01).....	217
Kara umowna	218
Uchwała 7 sędziów SN z dnia 6 listopada 2003 r. (III CZP 61/03).....	218
Uchwała SN z dnia 18 lipca 2012 r. (III CZP 39/12)	220
Uchwała SN z dnia 20 listopada 2019 r. (III CZP 3/19).....	223
Wyrok SN z dnia 28 maja 2014 r. (I CSK 345/13).....	226
Wyrok SN z dnia 27 września 2013 r. (I CSK 748/12)	230
Wyrok SN z dnia 16 stycznia 2013 r. (II CSK 331/12).....	232
Wyrok SN z dnia 24 maja 2012 r. (V CSK 260/11)	234
Wyrok SN z dnia 9 maja 2012 r. (V CSK 196/11)	237
Wyrok SN z dnia 28 stycznia 2011 r. (I CSK 315/10).....	241
Wyrok SN z dnia 17 grudnia 2008 r. (I CSK 240/08)	244
Wyrok SN z dnia 6 lutego 2008 r. (II CSK 428/07)	247
Wyrok SN z dnia 8 lipca 2004 r. (IV CK 583/03).....	248
Wyrok SN z dnia 31 marca 2004 r. (III CK 446/02)	250

Spis treści

Wyrok SN z dnia 15 stycznia 2004 r. (II CK 341/02)	252
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 9 kwietnia 2013 r. (I ACa 1311/12).....	254
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 20 marca 2013 r. (I ACa 132/13).....	256
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 12 lutego 2013 r. (I ACa 780/12).....	258
Zadatek.....	260
Uchwała 7 sędziów SN z dnia 25 czerwca 2009 r. (III CZP 39/09).....	260
Wyrok SN z dnia 15 czerwca 2011 r. (V CSK 357/10)	263
Wyrok SN z dnia 15 października 2008 r. (I CSK 101/08).....	264
Wyrok SN z dnia 8 lutego 2008 r. (I CSK 328/07).....	266
Wyrok SN z dnia 12 maja 2005 r. (V CK 577/04).....	269
Wyrok SN z dnia 15 maja 2003 r. (I KKN 340/01)	272
Odstępne.....	274
Wyrok SN z dnia 23 kwietnia 2004 r. (I CK 547/03)	274
Odstąpienie od umowy.....	276
Uchwała SN z dnia 30 listopada 1994 r. (III CZP 130/94).....	276
Wyrok SN z dnia 17 stycznia 2019 r. (IV CSK 532/17).....	281
Postanowienie SN z dnia 20 marca 2014 r. (I CSK 404/13)	283
Wyrok SN z dnia 30 stycznia 2013 r. (V CSK 80/12).....	285
Wyrok SN z dnia 9 września 2011 r. (I CSK 696/10)	287
Wyrok SN z dnia 27 maja 2008 r. (II CSK 477/07)	291
Wyrok SN z dnia 16 listopada 2005 r. (V CK 350/05).....	293
Wyrok SN z dnia 8 grudnia 2004 r. (I CK 191/04).....	294
Wyrok SN z dnia 3 grudnia 2004 r. (IV CK 340/04).....	296
Wyrok SN z dnia 6 maja 2004 r. (II CK 261/03).....	298
Wyrok SN z dnia 10 grudnia 2003 r. (V CK 86/05).....	301
Wyrok SN z dnia 5 czerwca 2002 r. (II KKN 701/00)	302
Wyrok SN z dnia 14 marca 2002 r. (IV KKN 821/00)	305
Wyrok SN z dnia 30 stycznia 1998 r. (III KKN 279/97)	307
Uchwała SN z dnia 5 lutego 2004 r. (III CZP 96/03)	308
Wyrok SN z dnia 5 sierpnia 2005 r. (II CK 28/05).....	313
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 31 października 2017 r. (I ACa 318/17).....	315
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 13 czerwca 2017 r. (I ACa 1587/16).....	318
Poręczenie.....	320
Wyrok SN z dnia 14 marca 2019 r. (IV CSK 232/18).....	320
Wyrok SN z dnia 19 czerwca 2018 r. (I CSK 531/17)	322
Postanowienie SN z dnia 9 września 2016 r. (V CSK 30/16)	324
Wyrok SN z dnia 18 maja 2012 r. (IV CSK 451/11)	327
Wyrok SN z dnia 11 grudnia 2009 r. (V CSK 215/09).....	329
Wyrok SN z dnia 14 grudnia 2006 r. (I CSK 327/06)	331
Wyrok SN z dnia 19 września 2002 r. (II KKN 1052/00)	333
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 listopada 2016 r. (V ACa 510/16)	335
Weksel.....	337
Uchwała SN z dnia 17 lipca 2020 r. (V CZP 72/19).....	337

Wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 21 listopada 2024 r. (I AGa 198/23)	341
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Szczecinie z dnia 4 lutego 2020 r. (I ACa 659/19)	343
Gwarancja jakości	346
Uchwała SN z dnia 10 lipca 2008 r. (III CZP 62/08)	346
Wyrok SN z dnia 8 czerwca 2017 r. (V CSK 580/16)	349
Wyrok SN z dnia 16 kwietnia 2004 r. (I CK 599/03)	351
Wyrok SN z dnia 8 lutego 2002 r. (II CKN 125/00)	354
Wyrok SN z dnia 8 października 1998 r. (II CKN 923/97)	355
Gwarancja bankowa	356
Uchwała 7 sędziów SN z dnia 16 kwietnia 1993 r. (III CZP 16/93)	356
Wyrok SN z dnia 20 września 2013 r. (II CSK 670/12)	359
Wyrok SN z dnia 27 marca 2013 r. (I CSK 630/12)	361
Wyrok SN z dnia 20 grudnia 1996 r. (I CKU 30/96)	365
Kaucja gwarancyjna	367
Wyrok SN z dnia 12 września 2019 r. (V CSK 324/18)	367
Wyrok SN z dnia 9 listopada 2018 r. (V CSK 501/17)	371
Wyrok SN z dnia 7 kwietnia 2017 r. (V CSK 428/16)	374
Wyrok SN z dnia 17 grudnia 2008 r. (I CSK 258/08)	377
Zastaw zwykły i rejestrowy	380
Uchwała SN z dnia 21 stycznia 2009 r. (III CZP 130/08)	380
Wyrok SN z dnia 10 marca 2016 r. (III CSK 167/15)	383
Postanowienie SN z dnia 17 lipca 2009 r. (IV CSK 36/09)	386
Wyrok SN z dnia 24 sierpnia 2005 r. (II CK 53/05)	388
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 27 maja 2009 r. (VI ACa 1124/08)	390
Hipoteka	392
Uchwała SN z dnia 20 czerwca 2007 r. (III CZP 50/07)	392
Postanowienie SN z dnia 28 lutego 2023 r. (I CSK 2905/22)	395
Postanowienie SN z dnia 28 czerwca 2019 r. (IV CSK 231/18)	397
Postanowienie SN z dnia 17 czerwca 2015 r. (I CSK 326/14)	398
Wyrok SN z dnia 6 lipca 2012 r. (V CSK 394/11)	400
Notarialny tytuł egzekucyjny	402
Uchwała SN z dnia 28 czerwca 2017 r. (III CZP 10/17)	402
Wyrok SN z dnia 23 lipca 2015 r. (I CSK 438/14)	403
Wyrok SN z dnia 12 czerwca 2015 r. (II CSK 455/14)	404
Depozyt notarialny	407
Wyrok SN z dnia 1 czerwca 2017 r. (I CSK 590/16)	407
Wyrok SN z dnia 19 stycznia 2012 r. (IV CSK 341/11)	409
Przewłaszczenie na zabezpieczenie	411
Wyrok SN z dnia 28 października 2010 r. (II CSK 218/10)	411
Wyrok SN z dnia 29 maja 2000 r. (III CKN 246/00)	414
Zastrzeżenie własności rzeczy sprzedanej	418
Wyrok SN z dnia 25 września 2014 r. (II CSK 664/13)	418

Pozostałe postanowienia umowne.....	421
Zakaz konkurencji	423
Wyrok SN z dnia 22 listopada 2012 r. (I PK 159/12).....	423
Wyrok SN z dnia 2 grudnia 2010 r. (II PK 134/10).....	425
Wyrok SN z dnia 23 stycznia 2008 r. (II PK 127/07).....	430
Wyrok SN z dnia 11 stycznia 2007 r. (II CSK 400/06)	433
Wyrok SN z dnia 11 września 2003 r. (III CKN 579/01).....	436
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 21 marca 2014 r. (VI ACa 773/13)	438
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z dnia 5 lutego 2013 r. (I ACa 741/12).....	440
Zapis na sąd polubowny.....	442
Postanowienie SN z dnia 1 grudnia 2017 r. (I CSK 170/17).....	442
Wyrok SN z dnia 16 listopada 2016 r. (I CSK 780/15)	445
Wyrok SN z dnia 10 grudnia 2003 r. (V CK 27/03).....	447
Termin przedawnienia	449
Wyrok SN z dnia 28 października 2016 r. (I CSK 661/15).....	449
Wyrok SN z dnia 26 października 2011 r. (I CSK 762/10)	454
Przedsiębiorstwo.....	456
Wyrok SN z dnia 25 listopada 2010 r. (I CSK 703/09)	456
Wyrok SN z dnia 3 grudnia 2009 r. (II CSK 215/09).....	458
Forma umowy	460
Wyrok SN z dnia 27 marca 2013 r. (V CSK 191/12)	460
Wyrok SN z dnia 20 stycznia 2012 r. (I CSK 246/11).....	462
Wypowiedzenie	464
Uchwała SN z dnia 21 listopada 2006 r. (III CZP 92/06).....	464
Wyrok SN z dnia 21 stycznia 2015 r. (IV CSK 208/14).....	467
Wyrok SN z dnia 20 marca 2014 r. (II CSK 290/13)	470
Wyrok SN z dnia 13 czerwca 2013 r. (V CSK 391/12).....	472
Sila wyższa.....	475
Uchwała SN z dnia 13 grudnia 2007 r. (III CZP 100/07).....	475
Wyrok SN z dnia 11 stycznia 2001 r. (IV CKN 150/00)	479
Wyrok Sądu Apelacyjnego w Lublinie z dnia 19 listopada 2019 r. (III APa 15/19)	481
Moment spełnienia świadczenia	484
Uchwała SN z dnia 4 stycznia 1995 r. (III CZP 164/94)	484
Czyn niedozwolony	486
Wyrok SN z dnia 2 czerwca 2004 r. (IV CK 400/03).....	486
Prawo pierwokupu	488
Uchwała SN z dnia 16 lutego 1996 r. (III CZP 10/96)	488
Wyrok SN z dnia 24 listopada 2009 r. (V CSK 163/09).....	490
Postanowienie SN z dnia 9 września 2009 r. (V CSK 43/09)	492
Podzielność świadczenia.....	495
Wyrok SN z dnia 14 maja 1999 r. (I CKN 2/98).....	495
Wezwanie do zapłaty	496
Uchwała SN z dnia 19 maja 1992 r. (III CZP 56/92)	496

Potrącenie.....	498
Wyrok SN z dnia 26 stycznia 2005 r. (V CK 404/04)	498
Klauzula salwatoryjna	500
Wyrok SN z dnia 26 stycznia 2006 r. (V CSK 81/05)	500
Wyrok SN z dnia 8 października 2004 r. (V CK 670/03)	503
Podpisanie umowy	506
Wyrok SN z dnia 20 stycznia 2012 r. (I CSK 373/11)	506
Wyciąg z przepisów	509

Wstęp

Niniejsza publikacja została przygotowana dla osób przystępujących do egzaminu zawodowego na adwokata lub radcę prawnego, a także jako pomoc podczas kolokwii na aplikacji. Jest to drugie wydanie książki, zaktualizowane i uwzględniające najnowsze orzecznictwo z lat 2023-2025.

W publikacji przedstawione zostały fragmenty ponad 190 orzeczeń Sądu Najwyższego i sądów apelacyjnych. Fragmenty ww. orzeczeń zawierają rozważania sądów dotyczące konstruowania umów gospodarczych, z wyszczególnieniem ważniejszych tez. Pominięte zostały kwestie procesowe.

Książka została zaprojektowana w sposób umożliwiający odszukanie w warunkach egzaminacyjnych właściwego orzeczenia w jak najkrótszym czasie. Służy temu dokładny skorowidz, podział orzeczeń względem poszczególnych zagadnień oraz przyporządkowanie orzeczeń do określonych przepisów Kodeksu cywilnego, Kodeksu spółek handlowych oraz Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego. W celu jak najlepszej nawigacji w książce wprowadzono także zakładki na marginesach oraz opisy zagadnień na górze każdej strony (tzw. żywa pagina).

Cały zespół redakcyjny życzy zdającym jak najwięcej korzyści z niniejszej publikacji oraz osiągnięcia bardzo dobrego rezultatu na egzaminie.